

* * *

Das Leipziger Handwerk Im 20 Jahrhundert von Ilsa H. Doernberg. (Занаятчийството в Лайпциг през 20-я век).

Изхождайки от обстоятелството, че тъкмо през последните десетилетия, когато интересът въобще към стопанските проблеми се извънредно много засили и стана общ, научните изследвания върху занаятите сж твърде занимарени и въпроситъ около тяхното стопанско и социално значение стоят почти открити, авторът си е поставил за цѣлъ да разгледа положението на занаятите въ гр. Лайпциг и възможноститъ за тяхното развитие при силната конкуренция на днешното рационализирано индустриално производство. Обстоятелството, че наблюдението засѣга само занаятите въ гр. Лайпциг нѣма абсолютно никакво значение за неговитъ доводи и крайни заключения, които могат да бждат, разумѣва се, и такива въобще за занаятчийското, или още по добре дребно промишленото производство въ Германия.

Изследванията си авторът прави по единично за отдѣлнитъ клонове занаятчийски производства заедно съ условията, при които работят и сществуват, та по тоя начинъ, изтъквайки всички ония моменти-организациони, търговски, кредитни, социални, технически, консумативни, та дори и психологически, оказващи влияние върху тяхното развитие, посочва успоредно съ това и причинитъ за осигуреното по нататъшно сществуване на едни и замирането на други.

* * *

Kapitalismus und Beamtentum von Kurt Wiedenfeld. (Капитализмът и чиновничеството).

Изхождайки от особеното обществоно и икономическо положение на чиновничеството и съпоставяйки го съ това на производителя въ капиталистическото производство авторът изтъква че различията между тях се дължат на ония голѣми различия и противоречия, които лежат въ естеството на функциитъ на капиталистическото стопанство отъ една страна и на публичната администрация отъ друга.

Авторът се спира на производствения процесъ въ капиталистическото стопанство и разглежда всички фактори, елементи, обекти и изобщо всички функции въ него, които, така да се каже, създаватъ предприемача. Неговата дейност е свързана изключително съ свободния пазаръ, където всичко е относително и е подъ влиянието на неумолимия законъ на предлагането и търсенето; и тая относителност, тая атмосфера на всичко варираще въ нея е именно, която създава типът на производителя.

По същия начинъ се разглеждат и функциитъ, на публичната администрация и нейната целъ, които общо даватъ характера на дейността на чиновника и опредѣлятъ неговото служебно и икономическо положение. Различията въ функциитъ, обаче, въ двѣтѣ области на дейностъ—частностопанската и обществено-административна — не изключва щото елементи отъ едната да се срещатъ въ другата. Тукъ авторът се спира повече и разглеждайки формитъ, въ които се явяватъ функциитъ на едната областъ въ другата и обратно, идея до заключението, че свѣтовниятъ свободенъ пазаръ, на който се гради капиталистическото производство, е, които държи отдѣлни едно отъ друго стопанство и публична администрация, ако и това да не е въ интересъ на държавата, която има еднаква нужда, както отъ едно добре организирано, издържливо и чрезъ свѣтовното тържище постоянно засилващо се стопанство, така и отъ едно здраво и съ силно развито чувство на отговорностъ чиновничество.

А. Бараковъ

* * *

Das neue Bevölkerungsproblem — von Karl v. Balás. — Veröffentlichungen der Ungarischen statistischen Gesellschaft № 7 Budapest, 1932 Preis 3 pengö. — (Новата проблема за населението, отъ Карлъ Ф. Баласъ).

Тенденцията за ограничение числото на децата става при високо-културнитъ народи все по-обща и по-съзнателна. Голѣмината на естественото увеличение на население е, поради това, при ново-малтусаовото модерно общество зависима, като коефициентъ, отъ волята на индивидитъ. Тази голѣмина се характеризира на първа линия съ припадащото се на едно семейство срдѣно число деца. Ако намалението на децата въ едно общество става все по-голѣмо и по-голѣмо, то и опасността отъ упадъкъ на величието и мощта на съотв. народъ става все по-голѣма. Националнитъ и расови интереси изискватъ, следователно, темпото на размножаването да надмине граничното число деца, които даватъ приръста на населението. Егоистичнитъ интереси на индивида стоятъ често, или въ повечето случаи, въ противоречие съ народнитъ интереси. Развитieto и разширението на съзнателното предпазване отъ раждане може въ бждеще да причини огромно намаление коефициента на увеличението на населението, да причини относително намаление на населението на европейскитъ културни народи по отношение на голѣмитъ източни раси и нации, така че отъ голѣмъ общъ интересъ е да се възстанови необходимото число раждания за избѣгване на отрицателнитъ коефициенти на приръста. Ако следователно модерното ограничение на детската численостъ и по нататъкъ остава сщщото, каквото е и днесъ, и дори би се увеличавало, то трѣбва при ржководящитъ културни народи съзнанието за интереса отъ численото заздравяване на населението да доведе незабавно до едно санкционирано разрешение на проблемата. Така, трѣбва проблемитъ за санкционираното администриране на населението и тяхното интернационално разрешение да бждатъ поставени на първа линия, за да улеснятъ свѣтовното равновесие между раситъ и народитъ. Авторътъ иска да обърне внимание върху това, че никаква критика не може да издържа възприетото почти повсемѣстно гледище, споредъ което би било напълно невъзможно да се осигури, даже и чрезъ съответното санкциониране, достигането на онова число на децата, което е отъ интересъ за обществото.

Дали бждещето ще донесе осществяването на такава една санкционирана политика относно населението, това ще зависи отъ много нѣща. Въ никой случай приложението на такива санкции не може да бжде въ зависимостъ отъ абсолютната възможностъ или невъзможностъ, а отъ необходимостта и отъ волята на прогресиращето общество. Това сж мислитъ на автора на гореозаглавената книга.

Г. Д. А.

* * *

Die Deutsche Rauchwarenveredlung eine Lohnindustrie. — Германската кожарска индустрия. Iena, 1932.

Тази тема е разработена за докторска дисертация отъ Erika Rowald подъ ржководството на професоритъ Wiedenfeld и Meerwarth и представена въ историко-филологическия отдѣлъ на философския факултетъ при Лайпцигския университетъ.

Авторътъ, като проследява исторически появата и разволя на кожарската индустрия отъ 15 векъ до днесъ, изтъква специфичнитъ особености на този клонъ отъ народното стопанство и неговото голѣмо значение за държавата.

Работата въ кожарската индустрия е твърде много подчинена на капризната и бързо преходна мода. Ето защо мъртвитъ сезони мжчно могатъ да се използватъ тукъ за предварителна и подготвителна обработка. Това влошава положението на вложения въ тази индустрия капиталъ. Активнитъ сезони пъкъ сж свърхактивни и кратки, поради което фабрицитъ иматъ нужда да бждатъ подпомогнати отъ ржчното домашно производство. Много отъ кожитъ, особено най-сжпитъ, не се поддаватъ на машинна обработка.

Голѣмъ тласъкъ въ кожарската индустрия е дала приложната химия, която е създала и специфичната за тази индустрия тайна на рецептитъ, която тайна не е безъ стопанско и финансово значение за този браншъ на народното стопанство.

Все пакъ най-мжчна и до днесъ почти неразрешена проблема въ кожарската индустрия си остава